

Szeretni. HÓFOGOLY

Ült a hóban a szilvafa alatt, a bejáratnál szemben, és azt gondolta, nem merek szeretni. Tudnék, tudok is, szerelemmel mégsem merek. Nagy pelyhekben hullott a nehéz hó. Vizes tél lesz, gondolta, nem kell nagy bölcsesség hozzá. Vékony madzagon szalonnadarabkákat aggatott az alacsony faágakra. Szén-cinkék, rozsdafarkú tojók köröztek az almafa meg a szőlőtőke fölött, a tegnapi kirakott darabokat már szétcsipkedték, a maradékban, kiment, megnézte, ott van a csőrük nyoma. Pedig tegnap még hó sem volt, havas eső esett. A macskáknak tepertős pogácsát, pulykacsont darabokat rakott ki, mindenfélét, ami a karácsonyi vacsorából megmaradt. A csontot szívesebben rakta volna a kutya tányérjába, ott van odafagyva a kutyaól előtt, kutya nincs. Épp egy éve halt meg. Az is karácsony előtt történt, mint sok más halál. A kert végében van eltemetve, az idei karácsonyfa jelöli majd a sírját, gyökerest vegyél, apa, mondta a nagyobbik lány.

Elcsúszott, a segére esett. Ekkor, az ezt követő pillanatban tudta csak pontosan megfogalmazni azt, ami napok óta – napok óta? – foglalkoztatja.

Mindent a szeretet tart össze, és nem mer szeretni, és nem akar szerelmes lenni. Az anyámat sem eléggé szerettem, és nem akkor, és nem ott, amikor és ahol szüksége lett volna a szeretetemre. Amiről, jól tudta, nem szerelem, de az mégis. Nem, kisgyerekként, nem is emlékszik rá, csak a fényképekre.

Mindig csak addig jutott, hogy nem tud, most, a fenekén ülve a hóban, most tovább. Mint akinek nincsenek eszközei. Most rájött, hogy ha nem voltak is, neki most már vannak, hiszen szeret, csak nem eléggé, és nem elég szerelemmel, és nem elég odaadással, nem lemondással, nem elég szeretettel. Akkor mivel?

Sikerült könnyen felállnia. Letakarította magáról a havat, óvatosan lépkedve bement a házba, nem tört semmije. Az ajtó melletti ablakhoz fordult, nézett kifelé. A macskák, mintha tudnák, mikor, hol osztanak. Pontos menetrendjük van. Meg sem kell kocogtatnia a tálat, ebben a havas télben hat-nyolc macska azonnal a nyomában terem.

Először a harmadik szomszéd őszülő vörös macskája, Vörheny jelenik meg az udvaron. Óvatosan jön, mert mindig elkergetem, és nem tudja, hogy most nem fogja elkergetni, legfeljebb egyszer megdobom, amire nem válaszol, legfeljebb visszanez. Egy félig rohadt almával sikerült a seggét eltalálnia, éppen akkor, amikor a saját macskáknak kitett tejet lefegyvelte. Vörheny, a vörös, a legnagyobb termetű macska a faluban, és a legszemtelenebb garázda. Ha most kanos lenne, a saját macskáimat mind legyűrné, esélyük nincs mellette. Ha szaglanak, a ribancok nem is akarják, hogy legyen esély. Legfeljebb a négyzoknis fekete jöhet Vörhennel szemben szóba, akinek nem tudja a nevét, annak nevezi, ami, Zoknis. Erőben ő a vöröshöz hasonló, és nem az enyém, de rafináltabb a közönséges és alatomos Vörhenynél.

Megáll a szilvafa alatt, szaglász. Előbb lefelé, a farakáshoz vezető lábnyomokba, majd magasra ágaskodva beleszagul a levegőbe Zoknis. Nincs elegánsabb, méltóságosabb, magabiztosabb mozdulat egy macska függőleges nyújtózkodásánál. Ha egy macska fölfelé nyújtózkodik, akkor ott nem csak a gyümölcsösben, annak környékén is béke van, padláson, pincében, a ház körül. Vagy nincs béke, és akkor úgy tesz, mintha meghúzná magát. És meghúzza magát egy fűszál mögött, vagy aknafedőn sütkérezik, észrevétlenül. De most nincs aknafedő, a fűszálát betakarta a hó, és ami nincs, az a macskát nem érdekli, azt nem keresi.

Visszafordult, észrevette a spárgán függő szalonnadarabkákat a szilvafán.

A vastagabb ágon fölkapaszkodik. A szalonnát a másik főág egyik oldalára függesztettem. Zoknis deréktájt átnyúl. Mint egy megnyújtott híd egyetlen íve a szilvafa két főága között. Megcsúszik, de megkapaszkodik, egy elvetemült ugrással megszerzi a zsíradék nagyobbik csonkját. A madzaggal együtt kicsi ideig függ, lóg az ág alatt, majd a zsákmánnyal a friss hóba huppan, a hó csaknem elnyeli. Elnyelne, ha nem lenne fekete és fehér.

Vörheny és Zoknis (máskor) nézi a madzagot, nem érti, mit keres az ott. Madzag még sosem volt a torkában. Eltűnnek a sufni mögött, nem látom. Szájukban a szalonnadarab, torkukban a spárga, a csomós vége kilóg a bajusz alatt. Nincsenek egyedül, közönség vagyok. A csúszkák, a meggyvágók, akik miatt az egész rablás kitört, a magasabb almafán ricsajoznak, meg sem közelítik a mogyoróbokrot, vagy a szilvafát, ahhoz a madárkurázsú kevés.

Bor még van, legalább két napra való, három, négy liter. Vörös. Azt nem szerette. Rádió is van. Amikor úgy döntött, hogy egyedül marad, azt is eldöntötte, hogy menjen a család. Ment a család az egyik kocsival, itt maradt egyedül a másikkal ő. Bármi megtörténhetett volna, ha nem havazik, utánuk is mehetne kis idővel. Ha nem havazna ekkora erővel kitartóan. De havazik. Néhány óra alatt hó alá került az udvar, a kocsi, a szőlőtőkék és az almafa. A szilvafáiig sem jutok el. Az almafa vagy a szőlőtőke már most szóba sem jöhet. A szomszéd sem mozog, pedig ilyenkor már nagy a szája, nagyobb, mint a kályhájának a füstje, aminek viszont a bűze viselhető nehezen, ha szóvá még nem is tette.

Rendben van, gondolta, minden. Dió is van, diótörő is. *Diótörő*. A kerítés fölött sem tudok kilátni. Miért vagy ott, gondolta, ahol nem vagy. Ennyi mindent nem lehet nem szeretni. Bátorság van, bátor vagyok, mégsem vagyok elég merész.

Városi ember vagyok, falun élek.

Mentek az Operába Pesten, ő meg a négy gyerek. Menni csak a felesége meg a négy gyerek ment együtt, az ő jegyét leadták a jegyszedőnek, hátha majd megérkezik. Mint mindig, ha késve, késleltetve is, megérkezett. Protekciós jegy, majdhogynem az elnöki páholy

mellett ültek, lehet, hogy benne. Felfutott hozzájuk, együtt volt a család, benne boldog négy gyermeke közül három itt, Mikulás napján.

Diótörő. Hazafelé menet hullott a hó. Nagy pelyhekben. Gyalog mentek, jólesik ez a kis mozgás, hazafelé. A túlsó oldalon jött szembe a Mikulás. Átmentek hozzá, Tajti, a felesége, meg a három – négy – gyerek, mind az öten, hatan. A legkisebb, a fiú, négy-öt éves, sohasem hitt a Mikulásban, de a *Diótörő* után mégis hinni kell, és ott jött szemben, mi más lehetne, az igazi. Találkoztak, hullott a hó, a Mikulás meg ők. Istenem, mondta valaki. Aztán, de бүдös! Részeg! Hát Mikulás!

Ott van három, négy szalonnacsík is szabadon, öt, a hatodik kicsit arrébb, a cinkék még is elzavarják, elcsipkedik egymást az ételtől. Neked se legyen, ez az elv, ha elv, szorong, ha szorong valami bennük egyáltalán. Az ételtől meg a haláltól is elcsipkedik egymást. Ott van alattuk az őszülő vörös, az önfeledt vadász, Vörheny. Elcsipkedik egymás párját, egymástól a párt. Párok? Nem párok, üldöződők, üldöződő párok. Ez a nyomorult kripli a legerőszakosabb. Megtépték az előző ütközetben, szanaszét farokkal visszaröpült az egyik bőrke fölé, egyedül élvezi a nagy ricsajt. Zabál, zabál. Mindenki másnak kuss a csőre. Hiába szeretsz, nem szeretsz, nem szeretsz eléggé. A szeretetet elhagyni nem lehet. A télben a kerti madarak elhagyják a szeretetet.

Hull a nehéz hó. A ház előtt a kocsi betemetve. A környéke is. Miért nem vagy ott, ahol vagy? Miért nem mersz ott szeretni? Miért nem szeretsz, amikor ott vagy, ahol szeretnek. Ha nem is szeretni, kefélni, baszni, dugni felszabadultan – miért? Főleg baszni, miért nem? Vagy úgy szerettem, hogy nem szerettem, vagy nem szerettem. A szeretet mindent legyőz. Valamit biztosan. Nem voltam ott, amikor szerettem. Baszni jobb, mint dugni. Kefélni jobb, mint dugni. Ölelni nem jó. Csókolni sem jó. Ölelni, meg csókolni, meg baszni, egyszerre, az jó. Ölelni, meg csókolni, meg szeretni egyszerre, az is jó. De nem lehet. A lelkemmel, azzal nem szerettem. Szeretni sem jó, szeretni csapda. Gyereket szeretni is csapda, asszonyt, lányt szeretni is csapda. Szeretót szeretni is csapda.

Gyülekeznek a csuszkák. Macska- és csuszkainvázio, visszahúzódnak a megvágó tojók, a kóbormacskák és az ittrekedt cinkék. Nem csak a macska kóbor, a cinke is az. Kerti csavargók. Mind egyforma, minden cinke. Be is foghatnám őket.

Gyerekkorában öreg madarásszal járta a folyóparti ligeteket, iskola helyett. Elszabadult növények maradtak az emlékeiben, híd pillérjét ostromló fűzfarönkök, gallyfák, amiket majd külvárosi gyerekek szednek össze az árterületen, nyáron; szabad vízpartok, uszadékszemetes gödrök, iszaplerakódások, vízmosások.

A zavaros vízben keskeny röntutajjal kereste a márna- és domolykófészkeket. Amilyen ütemben vonult vissza az ár, úgy szabadultak befelé a bajszos márnák, a hengerfejes domolykók és a barnafoltos kőmaszkosok. Ő maga olvasztotta, öntötte, gömbölyítette, hogy a sodrásban megtapadó kő alá ne akadhasson be, a fenekező ölmet. Szerette a formába csurgatott ólomgáz kék színét, és mérgező szagát. Sárga, acélos horgot kötött húszas, harmincas előkére, az ötvenes fővezeték elé áradáskor. Hüvelykujja körmével ellenőrizte, hogy a horog szakállá a helyén van-e, nem enged.

Úszni nem tudott, mégis rájárt csónakkal, vagy anélkül, a nagy vizekre. Nagy vizek? Dehogy. A folyó közepéig evezett be a legjobb hangulatában is. Húszt métert? Harmincat? Ötvenet? És akkor már a túloldalhoz közeli, valamilyen iszapbuckán találta magát. Félt, hogy egyszer majd fuldokolnia kell, mint azon a strandon, ahol medencepadkáról a nyakába löktek egy kövér fiút, álmában is látja, mint azt a tetőtéri folyosót, amelyben kűsz-

nia kell, és egyre szűkebb fölötte, alatta a tér. Közte, a két fal között Tajti, vagy ő. Ott is fuldokolni kell, verejtékben.

Igazi madarász volt az öregember, akihez társult, felszereléssel. Az ágasokat portyáikon ők maguk gyűjtötték, a lépeket együtt főzték az öreg külvárosi házának udvarán.

Napokra eltűnt. Az iskolában tudták róla, ha napokra tűnik el, akkor madarászik. Ül egy bokor alatt, egy másik bokrot figyelek, és vár. Azt megtanultam. Várni. Nem kapu alatt, nem kávéházban, nem utcasarkon. Máshol, mindenütt máshol. Fejben is várakozik. Az ágyban, hogy végre megjelenjen, még ott is legyen. Utána meg, hogy kilépjek belőle. Elmenjen. Menjen el. Menjen el tőlem.

Kivárni, hogy én mehessek (hozzád), mert akkor jövök el, amikor akarok (tőled). Várni, hogy ne jöjjön többet. Például Éva.

Zsuzsát egy-egy alkalommal hatszor-nyolcszor is bevárta, közben nyerstojást ivott, két szerelem (szerelem?) között kilencet.

Saját készítésű lépet helyeztek ki csupasz bokorágra. Tél volt, tavaszelő, vagy ősztető. Csendben maradtak. Ragacsos ágakon vergődtek a cinkék. Nem csak cinkék, verebek is. Az volt a siker, ha vergődtek. Siker volt kivárni is, hogy vergődjenek. Azok, akikre várt, nem ilyen madarak voltak, mint itt ezek a havas udvaron, ahol várakozás közben seggreesett, színebbek, fürgébbek, szemtelenek. Városközeliek, gyerekkoriak. Ha vergődés közben átpördültek a vékony ágon, az ág vagy a cinke lába, vagy mind a kettő eltört. Mekkora erő, mekkora ostobaság kellett hozzá. A madár buta, elszáll a léppel. Sokat nem repül. Van úgy, hogy ketten repülnek egyetlen ággal, két irányba, rövidebb ideig. A ragadozó madár nem buta, de neki sohasem volt ragadozó madara. Ő volt a ragadozó madár, ha már az, madár. Ragadozó halat sem fogott, csak szeretett volna, horgászott rá, komolyan vette.

Széthúztok? Széthúztok! Ha eltört a lába, földhöz csapták a cinkét; a verebet akkor is, ha nem tört el a lába. Az öreg madarász csapta földhöz. Várni, hogy kihűljön, és nem hűl, és nem, pedig három percen belül kihűl. És akkor melegen is még egyszer odacsapja.

Várni, hogy visszajöjjön a fürdőszobából, közben szeretni. Hideg asszonyt szeretni, amíg hideg. Hideg szeretőt nem szeretni. Még ne menj, ne menj még el, legyen még egy orgazmusom, ami az előzőbe csúszik! Ezt hallotta.

Egyszer szenved, mondta az öreg. Látod, már nem remeg, ha nem remeg, nem szenved. Ezért kell mielőbb földhöz csapni. A földhöz csapott veréb, nem zsákmány, mondta, a zsákmányt magaddal viszed. Ezt megjegyezte. Az emlék is zsákmány, mert viszem. Az asszony, akkor is emlék, ha nem viszed. Milyen zsákmány az asszony emléke, aki nincs? Akit nem viszel magaddal, hogy lehet mégis az? Milyen zsákmány az emlék, ha nem viszed, és nem hozod magaddal vissza. Az élmény is zsákmány, mer magaddal viszed.

Másnap, kora reggel, az előző nap fogott halak hasát felmetszette a Berettyó-parton, kirámolta a belsőségeket és élvezettel a vízbe dobta. A véres beleken, hólyagokon a ragadozók csámcsogtak. Mindent eltett, semmit sem engedett vissza, a védett halakat mégis. Egy darabban, egyetlen mozdulattal kimetszette a szürkülő kopolyülemezeket, a húst frissen tépett, széles levelű fűvel, lapulevéllal, lucernával, lóherével takarta. Ennek a szagos fűnek az illata is zsákmány. Ezt az illatot, a nyers hal és a fű illatának a keverékét, ezt a háziasított illatot minden alkalommal magával viszi. Asszony testszagát is.

Nem csak befogta, kereskedett is a madarakkal. Jó üzlet volt, ha neki kevés is maradt belőle. Űri iskolába járt, ahol mindenre, azonnal akadt vevő. Űr az, akinek pénze van, ha elvtársnak mondják, akkor is. A tanárelvtársnak hatalma van, a tanárelvtársnőnek, meg az osztályfőnök elvtársnőnek is, négy tenyereset két körmőssel lehet kiváltani. Az osztályfelelős elvtárs, tizenhat éves, jó elvtárs, vasárnap templomba jár, akkor nem jó elvtárs. Tajti megbocsájtatható elvtárs, kisiparos apukával, pedig templomba se jár. Huszonöt ruppó egy széncinke ára a sétálóutcában, éppen annyi, mint a soványliba a baromfipiacon. Az első üvegszálás horgászbótért is ennyit adott, huszonötöt. Megérte az öreget szeretni. Minden másképpen durva, gondolta. És minden durva, csak másképpen.

Osztályfőnöki óra végén sorakoztak a fiúk a tanári katedra előtt. Mosolyogtak, vigyorgtak, kuncogva röhögtek. Mind tudta, mi vár rá. A lányok a pad alá bujtatták a fejüket, archoz szorított ököllel. Nyújtsd a körmöd! A körmöd! Nem tenyeres, körmös!

A lányokat nem vesszőzték körmőssel, lebontották az iskolakapuban a szoknyájukat, ha térden felül ért, és a szoknyák hagyták, hogy térden alul bontsák le őket, mert idővel valahogy úgyis mindig visszaszűkültek térd fölé.

A lázadók bokáig érő szoknyában jártak iskolába, a lázadó fiúk csoportosan kopaszon.

A körmöspálcákat az apja készítette, Tajti vitte be a földrajztanárososztályfőnökdögösen öpcöselvtársnőnek. Alacsony, elvált, keserű és szomorú asszony volt, hányszor megkívántam, később, a körmösök után gyakrabban, mint a körmösök előtt. Olyan asszony volt, akinek a fiúk is megbocsájtanak.

Mégsem belé, nem a körmöst osztogatóba, hanem a franciatanárnőbe voltam szerelmes, abba, aki a fizikatanárunkat a negyven kilójával leteperzte, mert francia volt, olyan franciás.

Moziból hazafelé jövet egy kapualjban megleptem őket. Nem lestem, nem jártam utánuk. Véletlen volt. Esett az eső, ők is csókolóztak, a francia franciatanárnő, meg a fizikatanár. Kaptam is érte a fiúbudiban másnap, ahol az első cigarettámat szívtam. Csikkek lógtak a mennyezetről, versenyben dobáltuk fel a megnyázott cigarettavéget, én is feldobom a magamét, elsőre odaragad. Hogy lehetsz szerelmes egy kurvába?!

A halat madzagvékony fűzfavesszőre fűzte, ha hazafelé menet megkérdezték, eladó-e, elfogadható pénzért odaadta. Kibelezve is zsákmány a zsákmány, ha hazavitte, vagy útközben hazafelé eladta, akkor is.

Siker az, ha be tudod fejezni azt, amibe belekezdted. A siker az első mondaton múlik, jó kapusnál az első labdaérintésen. Jön, vagy nem jön. Az nem elég, ha megfogod. Jól fogtad-e meg. Nem elég, ha megvan az első mondat, jól van-e meg, mondjuk egy perben, amit nem veszíthetsz el. Elégedett vagy-e vele, ki tudod-e dobni később a fejedből is azt a mondatot? Nem elég, ha tudod, és nem elég, ha nem. Fogható volt vagy nem az első kapudralövés? Gondtalanul folytatható-e az első mondat? Általában nem. Ha fogtad is, mi van. És jó voltál-e, amikor nem fogtad? És az első mondattal, ami jó volt, mégse fogtad, azzal mi van? Ma kezded el, mert már holnap várják a mondatot. A lövés váratlanul érkezik, az érkezés pillanatában érkezik. Mondat nem érkezhetsz váratlanul. Megcsókolják a buksidat, vagy fejben már seggbe is rúgtak. Igen, seggberúgnak. Mész magad előtt és seggberúgod magad Tajti, és úgy nézel ki, úgy nézel magad elé, mint akit seggberúgtak egy jó mondatért.

Kezedben elindul a pohár, leteszed, koccan, vagy nem koccan.

Férfi vagy, a baszással ugyanez a helyzet. Nőben a második mondat jobban hangzik el, mint az első, az első mondat félrevezető. Az első mozdulaton, vagy előtte már, eldőlt (az ágyban?), felnőttél-e, ha nagy leszel. Nem vagy halott indián, de tudod, a halott indiánban van benne egyszerre minden. Te is voltál Fekete Mokaszin, a fiad indián neve Lassú Villám.

A szeretet megtipor. Baszni kell, mondja Tajti, mert baszni kell. Nem szeretni. És amikor nem lehet nem szeretni, akkor mi van?

Egy cérnában, ami hosszában lyukas, eresztenek lefelé. Máskor meg fémgolyó vagyok ugyanott és zuhanok a csőszerűen lyukas cérnában, a cérnacsőben. Át kell utaznom egyik faluból a másikba, ahol még nincs befejezve a levegő. És mindig vége van, mielőtt leérek, és kérdezem, miért nincs befejezve a levegő? Tessék mondani. Miért nincs? Azért kedvesem, mert bennragadtál a cérnacsőben. Nem hallom jól, bennragadtam, vagy benndagadtam?

Esik szakadatlan, megdagad a fémgolyó a hóban.

Pogácsa is van. Egy nagyobb adagot fedezett fel a kamrában Tajti. Meg diót, három évvel ezelőttil, a kosár dohos. Kormos, feketedő héj, megtöröm, a madarakat nem zavarja. Fölmentem a netre. Megnézte a színházi programokat. Komputer is van, széles sávú, állandó internetkapcsolat. Hullhat a hó, leszek, hófogoly!

Sötétedés előtt a csúszkák eltűnnek. Pedig hogy közülük lőttem volna, gondolta. Az öreg mellett nem durranthattam a verebek közé parittyával. Most nincs parittyám, mivel lőhettem volna?

Minden csúszka eltűnt. Eltűntek a szilvafáról és az almafáról, eltűntek a kerticsap alatti fémlemezről, amivel az aknát fedem, fedi Tajti. Előbb a csúszkák, aztán a macskák, majd a megvágók.

Feltámadt a szél, telefonált a felesége. Megérkeztek, a gyerekek rendben vannak. Mit csinálsz? Diót török, válaszolta. Azt mondtad, dolgozni fogsz. Dolgozom, mondtam, töröm a diót. Egyszerre tették le. Beleszagolt a cseréptányérba, ahol a dióbelet gyűjtötte, a héja jó lesz a tűzre. Beszórt a csikótűzhelybe egy adag dióhéjat, a fele mellé.

Felfedezte egyszer, hogy a házzal szembeni szőlőlugas akácoszlopában kis mélyedések vannak, éppen akkorka vájatok, hogy egy mogyoró feszesen beférjen. Az oszlop alatt kétmaréknyi mogyoróhéj. Figyelt az ablakból. Akkor éppen késő ősz van, a tél szagával. A megvágó leveri a mogyoróbokorról a mogyorót, a földről a csőrébe kapja, fölrepül a szőlőlugas akácfaoszlopának csaknem a tetejére, és a már előre kivájt gödröcskébe (mogyorógödör) behelyezi a mogyorót. A csőrével addig püföli, kocogtatja, és megint püföli, amíg meg nem reped, megnyílik a csonthéj.

Látott már varjút is országút szélén, aki arra várt, hogy az aszfaltra ejtett dión átrobogjon a kocsí. Ha megtörtént, még mielőtt a következő jármű odaért volna, igyekezett a kipréselt dióbelet a csőrével összeszedni.

Szeretett a sárga, megáradt folyóban, a sáros, zavaros vízben márnára menni. Addig volt a fogásra esély, amíg nőtt a víz és a felőlmozott szerelékeknek újabb és újabb helyett kellett keresni. Amíg hozta a víz a szennyet. Gyertek csak, gyertek kifelé. A város alatt, a vízfeltörésekben ismerte a gödröket, amelyeket elöntött az ár. Fenekezett. Ezt a tudományát is az öregnek, a madarásznak köszönhette. Fekete giliszta, lótetű, pióca – esetleg. Mással ne is kísérletezz! Egy ilyen terepen látogatta meg, Csemcsem. Rendőr hozta ki, oldalko-

csis motoron a Berettyópartra. A vasúti híd alatt rakta le. Láta őket, összeborultak. Egy rendőrrel az a kurva! Beszélgettek.

Beszélgettek? Beszélgettünk. Egy rendőrrel? Egy rendőr is tud beszélgetni. Dugtatok? Nem dugtunk, mindent láttál, hogy dugtunk volna? Kihozott, megsimogatott! Rendőr nem simogat. Nem simogat. Mégiscsak rendőr! Tehát dugtatok. A Népköztársaság rendőrével?

Dugtunk. Te kis hülye! Te kis fasz! Te kis nagy fasz! És visszaindult a lány a városba gyalog.

Másnap magasabbra akasztgatta a szalonna- meg a tepertődarabokat. Hosszú madzagot hagytam, és a kiságaktól egyre távolabb függesztettem fel. Dolgozotok, élvezte az apró szárnyasok tornamutatványát. Kimerülésig röpködtek a zsiradék mellett, de belecspíni alig-alig tudtak, mert nem volt a közelben ág, amibe kapaszkodhattak volna. Az almafág, a szőlőtőkékig ezúttal sem jutott el, nincs annyi erő ebben a lapátban, gondolta, és nem ásott tovább.

Amikor az első lánya született, aki a gyökeres fenyőfát rendelte később karácsonyra, ennél is nagyobb volt a hó. Ha mélyet lépek, most derékig ér. Különben is, nekik könnyebb, jöjjenek ők közelebb, a madarak, és közelebb a macskákhoz is.

A szilvafa alá egy kartonlapra szórta a dióbél maradékát. A kenyérhéjat összegyűjtötte, száradni tette a csikótűzhely kemencéje fölé. A kenyérmorzstát összesöpörte, talált még tepertődarabokat, búzaszemeket is hozott a kamrából.

A macskák megzavarodtak, nem érdeklí őket a tej, a főtt tészta. A csuszkák a szilvafán és a szőlőtőkén, a macskák a kerti csap körül gyülekeznek. Elkezdődött a háború, csuszkák macskára, macskák csuszkára vadásznak. Minden durva, csak másképpen.

Csemcsem könyörgött, hogy fürödjünk, mosakodjunk meg előtte. Ha nem is lenne rá idő, legyen. Majd a második előtt, mondtam. Ha volt második, közte megfürödték.

– Mindenkit képes vagy meglegyinteni, mindegy neked, csak a pina öt percre pina legyen.

Kövér csajjal erőszakoskodsز egy házibulin. A lányokat szeretem, mondja. Én is. Még nem döntöttem el, mondja. Én már igen. Hanyattfeküdt, szétrakta hosszú combjait. Na, gyere, basszál meg! Döfködni kezdtem. Undorodva tápázkodott fel, azt hittem, nem vett észre semmit, hogy nem tud semmiről. Tenyerével indulatosan törölgette magát.

Mit kezdjek a vacakoddal?

Amerikai barátnőm mondja, meséli Tajti, ha elkerülhetetlen az elkerülhetetlen, lazulj el és élvezd. Élvezhettem volna, mondja, de mit kezdjek a vacakoddal.

Két nap múlva eltűnik a hó, és vele a csuszkák. Mire megnéztem volna, hogy megfelelnek-e az akadémiai madárhatározóban leírtaknak, például, hogy van-e a szemétől a szárnytővéig fekete tollcsík, eltűnt mind. A macskák maradtak, talán még szaporodtak is, és igrzi kóbor macskákkal szaporodtak.

Fölmentem, fölment Tajti az emeleti szobába, kinyitottam az ablakokat. A tetőablak alatt talált egy sámlit, ráálltam. Ennek a vidéknek, ennek a tájnak, amit csaknem húsz éve nézegetek minden irányból, olyan képe, hogy ne mondjam, arca tárult eléem, amely végre nem növeli, hanem csökkenti, láthatóvá teszi a rejtélyességét, mégis titokzatos marad, az marad, ami.

Közvetlen előttem, nagy távolságban az emelkedő, rajta köves út, éppen kocsi fut rajta. Jobbra, a kert végében nyösörög a kertkapu, gyerek vagy lovász hagyta nyitva, hónapok óta nem jártam arra. A távoli erdőben, foltokban még megmaradt a hó, nem úgy, mint a falusi kertekben és udvarokban, ahonnan eltűnt, elfogyott.

A templom. Hol van a templom, a szomszéd falu temploma? A templom nekem tiszta időben sem látszik. Tiszta idő van, páras mégis, nekem nem látszik.

Látom viszont, hogy hol fűtenek és hol nem. A Nyereghegy egyetlen hajlatát eltakarja az almafa csúcса, de látom a körtefát, amiről ilyen távolságból, csak én tudom, hogy körte, kálmánkörte. Kálmánkörte volt. Őzcsorda mögött kis idővel, vaddisznó konda csörtet felszabadultan, fél nap is eltelik közte meg közte. Az őzek a csúcsok felé, a disznók a völgybe, másik irányba. Mi történik? – kérdezem.

A víz eltűnik, a vadak megmaradnak, és ez mind a szemem láttára alakult azzá, ami lett. Bukolikus rend van, minden, ami mozog, marad. Megmarad. A szeretet összetartja. Mit adott ki magadból zsákmány? Mit hoztál magaddal? Zsákmányt adottál? A testemet, azt kiadtam. Csak a testem. Mindig és mindenkinek. Mindenhol? Mindenhol. És most itt vagyok, és azzal a másikkal, azzal a nem testtel, ami van, azzal a másik zsákmánnyal, nem tudok mit kezdeni. A test nem zsákmány. A test a zsákmány burka.

Hm, gondolta, hm!

A kocsi, ami rám maradt, a kis szürke, magától kiszabadult, semmit sem kellett tennem érte, feleslegesen készítettem ki a hólapátot, a hókefét és a hókaparót, nem volt szükségem egyikre sem. Vadászok jöttek éppen, amikor felfedeztem. Beszálltam a kocsiba, és akkor vettem észre, hogy új évet írunk. A műszerfal kijelzője figyelmeztetett. Akkor még nem tudtam, most már tudom, egy borzalmas újév kezdődött. Olyan, amelyben nem voltak az előzőnél különösebben jelentős háborúk, nem növekedett jobban a szükségesnél a gazdaság, nem taroltak jobban a bulvárlapok, mint azelőtt, és már az év legelején mesterséges kómában tartották Saront, a mindenkori zsidóállam legbefolyásosabb miniszterelnökét. Kaptunk még egy békét.

A játékot, amit gyerekkorunkban a bátyámmal színházból jövet elkövettünk, azt ebben az új évben felejtettem el. Amikor beültem a kocsiba, még emlékeztem minden menetére, papírom mindig van, indulás előtt gyorsan lejegyeztem. Szójátékkal kezdődött valahogy így: primadonna, mondtam, pinadonna, mondtá rá a bátyám, és megismételte: pina donna. Aztán ő mondtá, a bátyám, hogy primadonna, én meg rögtön rá, halkán, hogy a szüleink ne hallhassák: pina donna.

Bátorság kérdése, gondoltam, mint az első labdaérintésé, mint az első mondaté, mint a pohár útja az asztallap felé a remegő kézben. Miért ne én legyek bátor? Miért ne én érintessem meg először a labdát, fogalmazzam meg az első mondatot, miért ne tehetném én le azt a poharat, ami remeg a kézzel együtt? És röhögtünk, amit akár hallhattak is a szüleink, hiszen mindig örültek, ha boldognak látnak minket. De mi volt a lényege a játékunknak? Hogy jutottunk el a pinafrászig, mert az volt a játékunk értelme, gyerekként eljutni a pinafrászig. Történetek kellett hozzá, lehetőleg nem pinafrász történetek. Mi történt, mi történhetett a donna, a pina donna meg a pinafrász között? Hiába erőlködöm, nem emlékszem. Csak arra, hogy nálunk otthon ilyen szavakat nem lehetett kiejteni. Pinafrász? Nem hallottam róla. Pinarög, pinabilincs, pinagörény sem volt. Faszfrász sem, pina- vagy faszszereget se. Valami mégis, ezt kezdtem, miután a kocsiba beültem, keresgélni.

Külvárosi gyerekkorom piactérén nagyobb fiúk, a késő estébe nyúló foci után, a kis bolt falának dőlve, vagy a porban ücsörögve mesélték, hogyan lehet összeragadni az úrinővel, akit a férje rajtakap. Megtaláltam? A történetet találtam meg?

Akkor még éltünk mind a ketten. Én ma már csak emléke vagyok, a testvéremé. Akárcsak Éva, Rika, Mozart vagy Beethoven Márta, a számtalan úrinő és úriasszony, és Csemcsem. Mari és a többi, akiket fejben viszek haza. Annamari, az Almabefőtt. Egyszer majd Elypszilon, az egyetlen, aki kezdetben nem az, nem zsákmány, és mégis ő az, aki végig az marad. Lu, a vietnámi zeneművésznő. Az ő emléküket, a bátyám emléke mellett hurcolom zsákmányburkomban. Itt vannak, mint Vörheny macskám szájában a csuszkanyál.

Kőrössi P. József (Nagyvárad, 1953), író, költő, könyvkiadó. Budapestet is elhagyta, egy nógrádi faluban, Márkházán él.

